

Pas på overslæb af mælk ved ydelseskontrolprøver

Ny undersøgelse har påvist 7 pct. risiko for overslæb af mælk fra én malkning til den næste i en Delaval-robot. Det kan have uheldig indflydelse på PCR-måling af mastitisbakterier.

PCR-analysen er et rigtigt godt redskab til overvågning af besætningens yversundhed. Vores undersøgelser på tankmælk har vist, at PCR-analysen er betydeligt bedre end dyrkning til at påvise bakterier. Samtidigt er det en stor fordel, at man kan bruge mælken fra ydelseskontrolprøver til at analysere på, hvilket ikke er muligt, når man ved den traditionelle bakteriepåvisning, skal dyrke bakterierne.

Imidlertid er der en risiko for forurening, hvis ikke prøverne udtages og håndteres hygiejnisk. Og der er også en risiko for overslæb fra den tidligere malkede ko, hvis der står mælkerester i mælkeslangerne i konventionelle systemer - eller specielt i mælkeudskilleren i AMS systemer. På baggrund af en undersøgelse foretaget af Videncentret for Landbrug, Kvæg i 2009, fandt vi imidlertid at risikoen for overslæb fra én prøve til den næste var minimal. PCR-testen benyttes da også efterhånden i mange lande på ydelseskontrolprøver, og vi har ikke kendskab til problemer med overslæb fra udlandet.

Betydeligt overslæb i Delaval-robot

Aarhus Universitet har dog netop udført et forsøg i deres standard Delaval-opsætning, hvor de ved brug af fluorescerende stof har målt overslæbet af mælk i ydelseskontrolprøven fra ko til ko. De fandt over 7 pct. overslæb i deres forsøgsopsætning. Det er et relativt højt overslæb i forhold til andre malkesystemer. En så høj overslæbsprocent havde konsekvenser for efterfølgende PCR-målinger på mastitis bakterier, som følgelig blev unøjagtige. [Læs mere i Kvæginfo nr. 2216](#)

Også landmandens ansvar

Det er RYK der er ansvarlig for ydelseskontrollen. RYK har i flere år arbejdet på at gøre ydelseskontrollen mere hygiejnisk og minimere overslæb og andre fejl. Dette har ikke kun betydning for PCR-analyser, men også andre analyser som f.eks. kocelletal og andre målinger på enkeltko prøver. Som konsekvens heraf har RYK senest indført brug af engangsglas. VFL, Kvæg har netop haft møde med RYK og alle deres kontrolassistenter for at sætte fokus på at vurdere risikoen for overslæb grundigt ved brug af ydelseskontrolprøver til mastitis-diagnostik. Men landmanden har også selv mulighed for at reducere risikoen for overslæb af bakterier. De fokusområder, som både RYK og landmand skal være opmærksomme på ved ydelseskontrol og brug af PCR prøver til mastitis diagnostik er:

- God hygiejne ved malkning og prøveudtagning
- Undgå lange malkeslanger
- Ved AMS - sørg for god udpumpning mellem køer, og korrekt indstilling.
- Din servicetekniker kan sikre optimal indstilling efter firmaets forskrifter
- Sikker ko identifikation.

Disse forhold skal være i orden, ellers kan det ikke anbefales at bruge ydelseskontrolprøver til PCR analyse for mastitis bakterier.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Mælkeafgiftsfonden

Minimering af mælkeoverslæb har ikke kun betydning for PCR-analyser, men også andre analyser som f.eks. kocelletal og andre målinger på enkeltko prøver.